

ERDÉLYI GAZDA

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.

A LAP AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI
EGYLET TULAJDONA.
TELEFON: 158 SZÁM.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET, AZ ERDÉLYRÉSZI MÉHÉSZ EGYLET
ÉS A „HANGYA” KÖTELEKÉBE TARTOZÓ SZÖVETKEZETEK HIVATA-
LOS KÖZLÖNYE. — MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

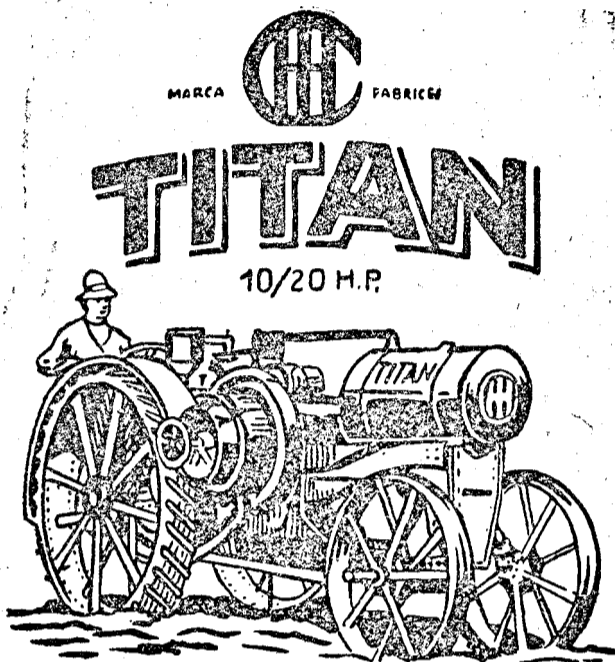
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
KOLOZSVÁR, ATTILA-UTCA 10. SZÁM
TELEFON: 158 SZÁM.

Az E. G. E. alapító tagdíja 2000 lel, rendes
tagdíja évi 100 lel, kiscgazdák és tisztviselők
részére 50 lel. A tagok az Erdélyi Gazdát
100 lel pótdíj ellenében kapják. 10/10

A lapfelfüggyelő bizottság felügyelete mellett felelős szerkesztő és kladó;

TÖRÖK BÁLINT
AZ E. G. E. TITKÁRA

Előfizetési díj nem tagok részére:
Egy évre 250 lel Negyed évre 75 lel
Fél évre 125 lel Egyes szám 5 lel

Az International Harvester Company
(Mc. Cormick-Deering)

Chicago U. S. gyártmánya

Erdély hegyes vidékének legjobban meg-
felelő

Tractora

szánt, kaszál, arat, csépel és vontat.

Ajánlással és prospektusokkal kész-
ségesen szolgál a cluji képviselet:

HANN ÉS TÁRSA

Gép és Műszaki Ker. részv. társ.

CLUJ—KOLOZSVÁR

Str. Regina Maria 11.

Sürgöncim: **HANNCOMP.** Telef. 2—36.

Állami feladatok!

Irta: Gyulai Rosenberger Sándor.

A gyors tempóban — kellő átmenet nélkül
— keresztül vitt földbirtokreform reakciója bé-
következett.

Rájöttek már a kiscgazdák is, hogy mit
érnek a rájuk jutott pár hold földdel, ha nincs
meg az erejük, felszerelésük, berendezésük,
hogy ezen föld többletet tisztességesen, jövedel-
mezően meg tudják művelni.

Egyelőre még csak ennyit valának be,
de elkövetkezik az idő, mikor kénytelenek lesz-
nek azt is bevallani, hogy a kellő szaktudásuk
is hiányzik.

A fentiek bekövetkeztét tudtuk jó előre
és azt is tudtuk, hogy eljön az idő, midőn a
kiscgazdák segítséget kérnek.

Itt következik tehát egy másik feladat,
mikor az államhatalom gyors segítséget kell
nyújtson a kiscgazdáknak, hogy termelésükben,
az ország termelésében fennakadás ne követ-
kezzen be.

Nagyon helyesen jegyzi meg Bárdos Pé-
ter magyarfenesi kiscgazda, hogy a bankok el-
tértek eredeti céljuktól és ma már nemcsak a
tőkét adják ki megfelelő kamatra, hanem a ka-
maton kívül haszonrészeseledést is kívánnak, mi-
által a gazda verejtékes munkájának gyümöl-
cse a bankok kasszájába vándorol.

Ez is csak átmeneti állapot és el fog kö-
vetkezni az idő, midőn a bankoknál ismét
észlelhető lesz a konkurencia hatása. Ma azon-
ban még korai erről beszélni.

A mai termelési viszonyok között, a ter-
melés egyik fő tényezője, a tőke hiánya, bényi-
tőlag hat a mezőgazdaságra.

A mezőgazdasági termelés nem olyan
gyors természetű, mint a kereskedelemnél és
így a befektetett tőke hosszabb, sokkal hosz-
szabb ideig van lekötve. Míg a kereskedő 1—2
hónap alatt feltétlenül megforgatja áruját és
ezáltal tőkét, addig a gazdaság legtöbbször
8—10 hónap alatt tudja egyszer megforgatni.

Nyomasztólag hat tehát a termelésre
az ezen idő alatt felemészített kamat teher. De
nemcsak hogy nyomasztólag hat, hanem le-
hetetlenné teszi a mezőgazdasági termelést.

Sürgős állami feladat tehát, a kiscgazdák
olcsó és hosszú lejáratú kölcsönrel való ellá-
tása. Csak ilyen természetű tőkével tudnak
kiscgazdáink berendezkedni, holt felszerelésüket
magnagyobbodott birtokuk arányában besze-
rezni, helyes arányba hozni.

Ugyancsak állami feladatot képez meg-
felelő gépekkel, eszközökkel, haszonállatokkal
ellátni a kiscgazdákat. A kiscgazda ma azt sem
tudja, hogy milyen eszközöket és honnan sze-
rezze be. Nagy tömegben, az állam jobban és
jutányosabban szerezheti be és módjában van
a minőségi ellenőrzést is a legnagyobb szig-
gorral végrehajtani.

Természetes, hogy a szakemberek raját
kell kiküldeni, kik közvetlenül és állandóan
érintkezzenek kiscgazdákkal, köztük éljenek és
mindenféle felvilágosítást, tanácsot gyorsan és
jól megadjanak.

Termelési szövetkezetek, tejszövetkezetek,
állattenyésztési és értékesítő szövetkezetek azok
az utak, melyek által a gazdák jó árut kapnak
és közvetlenül, a közvetítő kereskedelem ki-
kapcsolásával juthatnak hozzá az elsőrendű
élelmiszeri cikkekhez.

A fentelmondottak gyors megszervezé-
se sürgős állami feladat, annál is inkább, mert
a birtokreform után a termelésben bekövet-
kezett nagy visszaesést meg kell már állítani
és az ország régi export képességét biztosí-
tani kell.

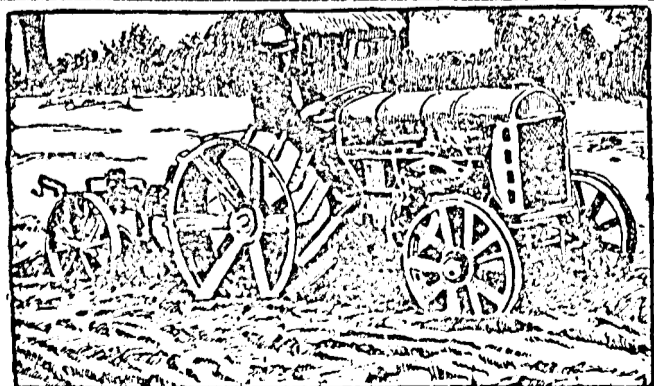
Ugyancsak állami feladatot képez Erdély-
ben Növénytermelési kísérleti állomás, Növény-
nemesítő állomás, Növénykörtani, rovarfajta-
állomások szervezése és sürgős felállítás.

A növénytermelési kísérleti állomások ál-
landóan újabb és újabb dolgokkal kísérletez-
nének, külföldön jól bevált növények szintén
a kísérletek tárgyait képeznék. Az állomás által
jónak talált növények az állomások és szapo-

„Fordson Tractor”-ok

Személy- és teherautók, autó alkatrészek,
mindenféle gazdasági gépek megtekinthetők
és beszerezhetők a

„PERRY” cégnél. Cluj, Strada Regina Maria
No. 2. C10 Telefon 999. szám

ritó telepek útján kerülne a kisczárda kezébe.

Pár év óta Erdély klimatikus viszonyai teljesen megváltoztak. Míg azelőtt évente átlag 500 mm. csapadékunk volt, mely meglehetősen kedvező eloszlást mutatott (májusban rendszeresen meg volt a 100 mm. csapadék), addig ma, sajnos a csapadék mennyisége is kevesebb, de különösen az eloszlás nagyon kedvezőtlen. Ez évben a vetési időben majdnem állandóan esett az eső, minek következtében a vetési munkálatok nagyon megkéstek, május havában pedig oly kevés volt a csapadék (Szamosfalván 26,2 mm.) — s e mellett kánikulai meleg volt, — hogy ilyenre talán még a legöregebb emberek sem emlékeznek.

Azt látjuk, hogy a nyári hónapokban óriási meleg van kevés csapadékkal, ami növénytermelésünk óriási kárát okoz.

Védekeznünk kell tehát ezen nyári száraz meleg ellen, részint azért, hogy a téli és tavaszi nedvességet, okszerű talajműveléssel elraktározzuk, konzerváljuk, másrészt pedig azon növények termelését kell forszírozni, melyek a szárazságot jobban bírják.

A külföldön jól bevált öntöző (eső) berendezéseket nálunk is be kéne, egyelőre legálább mutatni.

A szemtermelés a mai viszonyok között nem rentábilis. Így a gazdák egyik főjövedelmi forrása kiapadóban van. Tehát vagy újabb termelési eljárásokat, a termés lényeges fokozásával kell azt ismét jövedelmezővé tenni, vagy ipari növények fokozottabb termelésére kell részben áttérni.

A hozam fokozásának egyik módja a műtrágyák használata. A kísérleteken már túl vagyunk és az abba maradt alkalmazás ideje ismét itt volna. A superfoszfát alkalmazása minden esetben lényegesen emelte a hozamot. Természetes, hogy a holdanként adandó mennyiséget minden gazda, saját kísérletei alapján maga kell megállapítsa. De itt vannak a többi műtrágyák is, melyek helyesen alkalmazva, eszközök a termés fokozásának.

Mindezek szintén a növénytermelési kísérleti állomás feladatait képezik.

A nehéz termelési viszonyok arra kényszerítik a gazdát, hogy mennyiségileg a lehető legnagyobb hozamot, minőségileg pedig a legjobbat produkálja. Ez pedig csak úgy érhető el, ha a vetőmag a fentiek figyelembe vételével lett kiválasztva, nemesítve. Ez pedig a növénynemesítő intézet feladatát képezi.

Sajnos e téren is nagyon elmaradtunk és míg a külföldi országok óriási előhaladást értek és tesznek, addig nálunk ez irányban még semmi sem történt.

A gazdának állandó küzdelme van a növényi betegségekkel és rovarokkal. Nincs már olyan kultúránál, melynek ne volna betegsége és kártevője. Ezek mindannyian részesei a termés csökkenésének és sokszor kártételükkel az egész termést tönkre teszik, megsemmisítik. Ezen betegségek és rovarok folyton szaporodnak és terjednek és így kártételük is folyton nagyobb és nagyobb.

Ugyancsak sürgős állami feladatot képez növénykörtani és rovarügyi intézetek felállításának, melynek hivatása volna a harcot felvinni a növényi és állati kártevők ellen. Állandó utmutatást, tanácsot adni a gazdáknak, irító had-

járatot viselni és a legnagyobb szigorral fellépni, ahol erre szükség van. A védekezési módokat, eljárásokat a legszélesebb körben közölni és állandóan felhívni a gazdák figyelmét a nagy veszélyre.

Egy másik fontos állami feladat az állattenyésztés ügyét erősen kézbe venni és irányítani. A tenyésztések beszerzése az állam feladata kell képezze és állattenyésztési körzetenként a legjobb tenyészállatokat kiadni.

Természetes, hogy minden vidéknek az ő különleges viszonyait szem előtt kell tartani és így a hústermelést, tejtermelést vagy erőtermelést mindig szem előtt kell tartani.

Az állategészségügyi törvények is ósdiak. Azokat a mai viszonyok szerint modernebb alapokra kell fektetni.

Gondoskodni kell megfelelő számu, szakképzett, gyakorlati állatorvosokról, mert ezekben is nagy hiány mutatkozik. Az állatorvosok hatatós munkája nélkül az állattenyésztés nem vihető előre.

Mindezek csak kezdő lépések volnának és ezután következne a programszerűen kidolgozott további munka, mely népünk anyagi és erkölcsi boldogulását, a birtokreform sikerét, országunk gazdagodását vonná maga után.

Istálló fertőtlenítés helyes keresztülviteléről Chlorozonnal, a legújabb fertőtlenítő szerrel.

Irta: dr. Kukuljevic József.

Közismert dolog, hogy az állattenyésztésnek és állattartásnak egyik legnagyobb ellensége a ragadós állatbetegség, mely hol elszórtan, hol járványszerűen jelentkezik.

Ez utóbbi esetben néha egész állományokat, nagy kiterjedésű vidék állattenyésztését veszélyezteti, sok esetben tönkre teszi és nagyon sok esetben alig tudunk ellene védekezni, mert igen gyakran az igénybe vett védőoltások is felmondják a szolgálatot. Igen sok esetben a járványos betegségek jelentkezése esetén nem áll más fegyver a rendelkezésünkre, mint a pontosan, lelkiismeretesen végrehajtott fertőtlenítés.

Ahhoz azonban, hogy a fertőtlenítéssel célt érjünk, szükséges a betegségeket előidéző kórokozók biológiáját ismerni, mert köztudomású, hogy az egyes baktériumok különböző ellenállást fejtenek ki egyik másik fertőtlenítő szerrel szemben. Míg az egyik esetben az egyik baktériumot megöl valamilyen fertőtlenítő szer 1/2 % oldata, más esetben egy 5% oldat is hatástalannak bizonyul.

Legnagyobb nehézséget okoz a fertőtlenítés hatásos keresztülvitele ott, ahol nagy tömegek fertőtlenítése (nagy aklok, istállók, karámok, rétek, legelők) mutatkozik szükségesnek, avagy olyan tárgyaknak fertőtlenítése, melyeket az egyes fertőtlenítő szerek meglámadtak, hasznavehetetlenné tesznek (szoba, fehérnemű, fa-tárgyak).

Legtöbb esetben hatástalannak bizonyul a fertőtlenítés azért, mert a fertőtlenítésre használt szer nem hatol oly mély rétegekbe, mint az kívánatos és szükséges volna, avagy nem használható az ilyen alkalmas fertőtlenítő szer, mi az állatok egészségét veszélyezteti, avagy azok termékeit (tej, hús stb.).

Mindezek a körülmények eredményezték eddig is azt, hogy se szeri se száma a sok fertőtlenítő szernek.

Ujabb mindezeket a hiányokat pótolni látszik a legújabban forgalomba került fertőtlenítő, a Chlorozon.

A Chlorozon alklorosavas natrium (natrium hypochlosid) vizes oldata, amely bizonyos mennyiségű %-ban szódát is tartalmaz, mely szóda tartósságát növeli.

A Chlorozon majdnem szagtalan folyadék, csak kezdetben érezhető igen kis mértékben gyenge chlorszag, mely azonban a szabadban vagy légáramlatban hamarosan elillanik. Minek jó tulajdonsága az, hogy nem maró hatása, sem a ruhát, fehérneműt, fa tárgyakat, megfelelő higításban alkalmazva nem teszi tönkre és nem teszi értéktelenné.

Kísérleti tapasztalatok beigazolták, hogy fertőtlenítő hatása jóval felülmúlja a kreiol készítmények hatását, sőt sokkal higabb oldattal is nagyobb hatást érhetünk el. Ugyancsak előnyére irandó azon körülmény, hogy igen szapora és sokkal olcsóbb, mint más fertőtlenítő szer.

Már most nézzük, mint hajthatjuk végre eredményesen a fertőtlenítést különösen istállóban és különösen akkor, ha oly betegségről van szó, mely súlyosabb jellegű és amely súlyosabb jelleg főleg akkor mutatkozik, ha az istálló vagy annak felszerelését korhadttal részletek alkotják.

Az ember gyógyászatra vonatkozólag Liebermann dr. egyetemi tanár végzett beható kísérleteket, melyek igen jó eredménnyel végződtek.

Tudomást szerezve a szerről, magam próbáltam azt ki egy uradalomban, ahol egy nagyobb szabású lépfene járvány szedte áldozatait. Az eredmény itt sem maradt el.

A chlorozon, szemben az eddig ismert és alkalmazott fertőtlenítő szerekkel, azzal a nagy előnnyel bír, hogy vele nagy istállók, aklok stb. fertőtleníthetők tökéletesen még az esetben is, ha az istálló stb. régi épület faliban nagy, más fertőtlenítő szerrel meg nem közelíthető, mély repedések, rések vannak.

Chlorozonnal a fertőtlenítést a következőképp alkalmazzuk. A fertőtlenítendő istállóból eltávolítjuk az összes állatokat, mely eltávolítással egyidejűleg mindjárt fertőtleníthetjük az állatok lábait, körmeit úgy, hogy az istálló ajtó előtt egy 2 méter széles és 1/4 méter mély gödröt ásunk, azt chlorozonos vízzel megtöltjük és az állatokat áthajtjuk rajta.

Ha az istálló kiürült, onnan a trágyát kihordtuk, az almot eltakarítottuk, a fertőzött talajt felástuk, úgy a falakat, esetleg a fel nem szedhető padlózatot, állványokat, oszlopokat, vályukat chlorozonos mészsoldattal bemeszeljük, a réseket pedig permetező felhasználásával ugyanazon oldattal fertőtleníjük.

A fertőtlenítést lehetőleg egyhuzamban, gyorsan végezzük, annak befejeztével az istálló, ol, stb. ablakait, ajtóit szorososan légmentesen zárjuk be, a réseket lehetőleg tönkjük be ruhadarabokkal, kezeccsel és a fertőtlenített istállót azonfelül még besűrűsítve, zárjuk be. A fertőtlenítés megtörténte után az istálló, ol, ürét ködszerűen felemelkedő gőzök lepik el, melyek a legapróbb részekbe is behatolnak. 2—3 napi bezárás után nyissuk ki az istállót, olat stb.

szellőztessük ki, ennek megtörténtével azután nyugodtan beállíthatjuk az állatokat.

Minden káros hatás nélkül használhatjuk a chlorozon vizes oldatát kezek fertőtlenítésére 1%, nyálkahártyák, (testfelületek (száj, hüvely) fertőtlenítésére 1/2%, ugyancsak ruha és fehérnemű fertőtlenítésére is 1%-os oldatot jó hatással használhatunk.

Kulturnövényeink terméseinek fokozása.

Irta: Réthy László.

Igen messzemenő volna, ha nemesítő eljárásokat részletesen ismertetném, itt csak arra, a nemesítés folyamatát kifejező alábbi rövid mondatra utalok, hogy: „Nemesítés alatt értjük az állandóan ismétlődő kiválasztást azon növényeknek, melyeknek összes tulajdonságai a tenyésztés irányának megfelelnek. A siker azonban csak költséges, fáradságos, évekre terjedő munkával érhető el.

A nemesített vetőmag használatával terméseinket 30—40% kal emelhetjük. Ne felejtjük azonban el, hogy a nemesített vetőmag előnyei is csak úgy érvényesülnek, ha a talaj jól meg van művelve. Ugyanaz az eset forog fenn itt is, mint a műtrágya használatánál, amely rosszul mivelv talajban sokat veszít jótékony hatásából.

A növénynemesítés mellett igen nagy jelentősége van a vetőmagtermesztésnek és kezelésnek. Tudjuk, hogy az egyenletes nagy és súlyos magvak erőteljesebben csiráznak és a nagy megvakból erősebb növények fejlődnek. Ez utóbbiak jobban biztosítják a vetés sikerét, mert több bennük a táplálék tápanyag és nagyobb a csirájuk is. Mindezt célszerű lesz a többtermelés és jóminőség érdekében, ha a legtöbb növényfajnál a nagyobb magvakat használjuk vetőmagnak. A nemesítőnek azonban óvakodni kell a túl nagy magvak kizárólagos használatától. Sohasem szabad egyes nagymagvu kalászból kiindulni, hanem az egész növényt kell tekintetbe venni. Az olyan kalászból, amelyekben nagy magvak képződnek, rendszerint hiányosak, kevesebb magot adnak. A növény mert kevesebb magot fejleszt, több táplálékot fordíthat kifejlődésükre és ezáltal azok nagyobbra nőnek. Különösen nagy szerepet játszik ez a rozsnál. Lochov tapasztalatai szerint ugyanis a foghíjas rozskalászból nagyobb mag terem, mint azokban, melyeknek összes virágai megtermékenyültek, és ez a foghiányosság átöröklődik. Ha tehát csak nagymagvu rozst vetnénk, azáltal a foghíjasságot fejlesztenénk. A rozsnál tehát a közepes nagyságú vetőmag használata az előnyös. Ez a tulajdonság a rozsnál fokozott mértékben van meg, de ezt a többi gabonaféléknél is szemelteni kell tartani. Mindig a legjobb az egyenletes, jól kifejlett, közepes nagyságú magvak használata. Ezek a tulajdonságok a nemesített vetőmagnál — annak kitenyésztett kiváló tulajdonságai mellett — fokozott mértékben megvannak. A jó csirázóképeség, megfelelő egyenlő nagyság, a nemesített vetőmag fogalmával együtt járnak és attól el nem választhatók. Szükségesnek tartom ezt hangsúlyozni már csak azért is, mert az alábbiakban a többtermelés elérésének egy újabb módjáról megemlékezve a nemesített vetőmag használatát ezzel kapcsolatba szeretném hozni.

Dr. Gisevius, gisseni egyetemi tanár a „Ceutsche Landw. Presse“ múlt évi dec. 18-iki számában egy cikket közölt a hozamemelésről izgató szerek segítségével (sejtserkentés által), melyben a következőkre hívja fel figyelmünkre:

A sofiai egyetem biológiai intézetén* k igazgatója dr. Popoff, a talaj hozamemelésnek egy újabb lehetőségét közli, mely a jövőben óriási jelentőséget érhet el. Már régóta ismeretes, hogy egynemű vegyi vagy fizikai szer a növénynek növelését és teljesítőképességét igen nagy mértékben befolyásolja, illetve előmozdítja. Éppen úgy ismeretes, hogy a hőmérséklet ugymint a vízfelvétel a magvak és gumók csirázásánál az egyes folyamatokat előmozdítja. Hogy ezek a növény további fejlődésében fontos szerepet játszanak ez teljesen kézenfekvő. A nitrogénnel, foszforral, kállal és mészzel való trágyázás hatását is ismerjük mindannyian. Ha továbbá a talaj és az abban levő baktériumok tevékenységét helyesen szabályozzuk, úgy egy hasznos célt érünk el, mely a talajhozamot emelni képes. Ehez járul még a növényvédelem rendszabálya, amely a hátráltató és káros tényezőket távol tartja és leköti. Mindezek felhasználásával a terméshozamot bizonyos fokig emelhetjük.

A kulturnövények fejlődése, növése a csirázástól egészen a megérésig számos komplikált folyamat lejátszódása mellett, különböző körülmények egész sorozatának összehatásától függ. Popoff azon ajánlata, hogy a magvak és gumók kezelésénél egy más, újabb szer, vagyis az ugynevezett izgató anyagokat használjuk, korábbi tapasztalatokra és nézetekre vezet vissza. Több évtizeddel ezelőtt ismeretes volt már, hogy egyes vegyszerek, mint csávázószer nemcsak bizonyos növényi betegségek leküzdésére alkalmasak, hanem a magvak kikelését is előmozdítják. 1897-ben a németalföldi gazdák azt észlelték, hogy a bordeauxi oldat a burgonyabetegség fellépésénél, mint fecskendező szer, a növények leveleire és száira fecskendezve, nemcsak a káros gombákat pusztítja el, hanem egyúttal a növények fejlődését és hozamát is emeli. Ezekon kívül még számos szaktudós észlelte különböző vegyi anyagoknak ezirányú hatását.

Célszerű ezt mind megállapítani azért, hogy lássuk, miszerint Popoff újabb kutatásai e téren — mint azt a fentemlített megfigyelések is jóváhagyják — tűnnek fel előttünk idegenszerűnek, Popoff e megfigyeléséhez még hozzátoldta azt az ajánlatát, hogy a kulturnövényeinket rendszeresen és szabályszerűen kezeljük egy olyan oldattal, amellyel általános hozamemelkedést érhetünk el. Elméletileg Popoff szerint ezen vegyszereknek hatása úgy magyarázható, hogy azok a sejtek oxigénjét elvonják, ami által a növény arra lesz kényszerítve, hogy környező levegőből több oxigént véve fel, erősebben lélegeljen. Az erősebb lélegzést a növények állandóan megtartják és így élettevékenységük fokozódik. A növények ennek következtében nagyobbak, erősebbek lesznek, több virágot, magot és erős gyökereket fejlesztenek.

Popoff a fent említetteket gyakorlati kísérletekkel bizonyítja, mely kísérleteknél a hozamemelkedés pl.: a rozsnál, buzánál, zabnál, árpánál, kölesnél, tengerinél, takarmányrépánál 30—40 % ot tett ki, sőt némely esetben jóval többet is. Természetes, hogy eszerint a Popoff

féle eljárás óriási előnyöket jelenthetne mezőgazdasági szempontból.

Popoff ajánlatai, melyeket az e célra kiválasztandó szerekre vonatkozólag tesz, több félék. Sok, általa használt és ajánlott szer vagy túl drága, vagy pedig csak oly kis mennyiségű áll rendelkezésre, hogy általános használata kizárt. A gyakorlati gazdának tehát ezidőszert csak egy szer ajánlhatunk s ez a magnésiumchlorid. 500 grammot 10 liter vízben feloldunk és ebben az oldatban a magot több óra hosszat áztatjuk. A rozsnál pl. 4 órát, a buzánál 8 órát s az árpánál szintén 8 órát ajánl Popoff. A gazdák feladata legyen kísérletek útján ezen időtartamot megállapítani.

Itt egy másik kérdés is szerepet játszik és pedig az, hogy mennyiben teszi szükségtelemné talajunk magnézium tartalma a magnak azzal való kezelését. Ha a magvak a vetés alkalmával olyan talajba kerülnek, melynek talajnedve magnézium vegyületeket oldott állapotban tartalmaz, akkor talán a magnak azzal való kezelése nem is lesz szükséges. Tekintettel kell továbbá lennünk a trágya magnézium tartalmára is.

Igy ír Gisevius Popoff legújabb sejtserkentési módszeréről.

Megjegyzendő még, hogy az utóbbi időben a német szaklapok sokat foglalkoznak az újabb csávázószer (Uspulun, Germisan, Tillautin B. stb.) terméstartalommal előidéző hatásaival, az eddigi kísérletek azonban még nem derítették fényt arra, hogy vajon ezen szerek többtermelést előidéző hatása közvetlenül ezek izgató befolyása által jön-e létre, vagy pedig közvetve a káros gombák elpusztításával fokozódik a növény fejlődése. Ezidőszert a legtöbben az utóbbi nézetet vallják. Lehet azonban, hogy e csávázószer olyan izgató anyagokat (higany) tartalmaznak, melyek hasonló sejtserkentő hatással bírnak.

Nagyjában ismertette ezen újabb terméshozamot fokozó módszerek lényegét, visszatérek a nemesített vetőmag biztosabb terméstartalomhozó használatára. Bátran feltételezhetjük, hogy Popoff módszerével kezelt, nemesített vetőmag biztosítaná a nagyobb sikert. Könnyen megérthetjük ezt, ha elgondoljuk, hogy a nemesített vetőmag fogalmával együtt járó a kiváló vetőmag minden jó tulajdonságán (magnagyság, egyenletesség, stb., stb.) kívül a kitenyésztett belső tulajdonságok nagy értéke.

Tegyük fel, hogy van nemesített vetőmagunk egy olyan buzafajtából, amelynél a nagy hozamképesség ki van tenyésztve. Ezen vetőmagnak Popoff módszerével való kezelésénél a hozamnak aránytalanul nagyobbnak kellene lennie, mintha csak közönséges vetőmaggal tennénk kísérletet. A nagy hozamképesség e nemesített vetőmag belső tulajdonsága és ennek alapja már a sejtekben nagyobb fokban van meg mint a közönséges vetőmagnál, tehát a sejtserkentés következtében a már meglevő nagy hozamképesség fokozottan érvényesülhetne. Hasonlóképpen a gyorsfejlődés tulajdonsága is tetemesen megnagyobbodhatna. Természetes, hogy eddig még gyakorlati bizonyítékaink e tekintetben nincsenek, ezért számos kísérlet eszközölésével igyekeznie kellene minden gazdának arra, hogy e téren tapasztalatokat szerezzen s meggyőződjön annak esetleges nagy előnyeiről.

E kísérleteket azonban ne végezzük egyoldalúan, érve ezalatt, hogy ne csak tisztán közönséges vetőmaggal eszközöljük azt, hanem be kell venni kísérleti anyagnak a nem kezelt közönséges és nemesített vetőmagot épp úgy, mint a magnésiumchloridba áztatott közönséges és nemesített vetőmagot is. A kísérletet egy lehetőleg egyöntetű területen végezzük, az egyes parcellákat 3—4-szer ismételve, amint azt az alábbi ábra mutatja:

1. Nem kezelt közönséges vetőmag	
2. " " nemesített	"
3. Kezelt közönséges	"
4. " nemesített	"
1. Nem kezelt közönséges vetőmag	
2. " " nemesített	"
3. Kezelt közönséges	"
4. " nemesített	"

Az egyes parcellák nagysága 1 ár (100 m²) legyen. Feltéve, hogy Popoff módszere nagy általánosságban a gyakorlatban beválék úgy annak használata csakis a nemesített vetőmaggal kapcsolatban fog kifizelődni és nagyobb eredményhez vezetni, annál az egyszerű oknál fogva, mert a nemesített vetőmag erősen kitenyészített jótulajdonságainak izgató szereppel való fokozása biztosabb eredménnyel kecsegtet.

Törvények és rendeletek.

Kiviteli intézkedések.

A Monitorul Oficial junius 11-iki száma közli a kivitelre vonatkozó következő minisztertanácsi rendelkezéseket:

Megengedtetik a burgonya kivitele 60 bani kilogrammonkénti vám mellett.

A tojás kivitele darabonkénti 1.50 Lei vám mellett.

Az élő baromfi kilogrammonkénti 15 Lei és a vágott baromfi 25 Lei mellett.

Az élő sertés darabonként 1500 Lei, a a seríshus kg.-ként 25 Lei, sertés zsiradék kg.-ként 25 Lei, luxus sajtok kg.-ként 45 Lei, süített tej és tejpör kg.-ként 40. Lei vám mellett.

Vegyes közlemények.

Szegődménylevelek és napszámjegyzékek kaphatók az E. G. E.-nél. Több oldalról került fel az a kívánság, hogy a gazdaság közönség gazdasági nyomtatvány szükségletéről gondoskodják az E. G. E. Ezen kívánalomnak eleget teendő az egyesület egyelőre szegődménylevelet és napszámjegyzéket nyomtatott. A szegődménylevél alkalmas bármily gazdasági alkalmazott alkalmazási feltételeinek felsorolására, a kivett járandóságok feltüntetésére és az átadott tárgyak leltározására. Ezek ára drbkint 2 L. A napszámjegyzék viaszos vászon borítékkal 100 oldalos füzetenként 20 L., 50 oldalos füzetenként 15 L., 16 oldalos nagy lvenként füzetlenül 5 L.-ért áll a gazdaközönség rendelkezésére. Megrendelhetők az E. G. E. tükári hivatalában. (Kolozsvár, Atilla-utca 10.) és a Minerva r. t. könyvkereskedésében, Cluj Str. Regina Maria.

Felhívás. Egy tejszövetkezet azon kezdeményezést intézte egyesületünkhöz, hogy az egyesület vállalja a tejszövetkezeti alapszabályának román nyelvre való lefordítását és sokszorosítását. Tekintettel a közcélra az Ege. vállalkozna ennek keresztülvételére, amennyiben megfelelő számú tejszövetkezet bejelentené ezirányú szükségletét. Felkérjük tehát azon tej-

szövetkezeteket, amelyeknek románra lefordított alapszabályokra szükségük van, azt mielőbb az Ege. tükári hivatalánál Cluj Str. Andrei Muresan 10 közölni szíveskedjenek.

Uj magnemesítő telep Arad megyében. Dr. Konopi Kálmán odvasi földbirtokos arad megyei birtokán uj buzanemesítő telepet rendezett be, amely a jelenben teljesen berendezve az érdeklődő gazdaközönségnek érdekes és tanulságos látványt nyújt. A tulajdonos földbirtokos az érdeklődő gazdaközönséget szívesen látja és kéri, hogy a látogatók érkezésüket előre tudassák címre Odvas u. p. Conop, Arad megye. A birtok vasuti állomása Erdély felől Konop, Arad felől Milova-Odvas, ahova a tulajdonos az érkezők elé kocsit küld. Miután az elit buzák aratása július 4—5-én megkezdődik, a mielőbbi megtekintés ajánlatos.

A hasznos vadak védelme. A földművelésügyi miniszter az ország hasznos vadállományának kiméltése érdekében szigorú rendeletet bocsátott ki. A rendelet értelmében tilos a mezei munkára szabadon levő akár házőrző, akár vadászebeket kivinni vagy a legelő állatokat ilyen kutyákkal kísértetni. Az állatokat kísérő kutyáknak az e részben fennálló rendelet által előírt nyakközlőncel kell ellátniuk. Az ezen rendszabályok ellen vétőket a vadászati törvény értelmében 2—3000 lejjelel büntetik, a kutyákat pedig az erre jogosított hatóságok elpusztítják. Tilos a rendelet értelmében a hasznos vadakat és azok kicsinyeit elfogni. Az ez ellen vétőket 3000 lejjelel továbbá a vadkacsák, vadlibák és más hasznos vadmadarak tojásainak elszedése és a fészkek elrontása. Az ez ellen vétőket a vadászati törvény illető rendelkezése értelmében 3000 lejjelel továbbá büntetik. A rendelet szigorú mihez tartás végett a megyei vadászati felügyelők közölik az összes községi előjárókkal és a csendőrséggel.

Országos vásárok.

1924. jun. 23-án. Alsórákos, Rékás, Somkerék, Temesbutyin, Székelyudvarhely, Páncséh. — 24-én. Kissink, Szásztyukos, Alvinc, Borosjenő, Kisselyk, Koltó. — 25-én. Kápolnáfalva, Szerdahely, Szilágyviléfalva, Szilágycseh, Vadász, Teke, Halmi, Sepsiszentgyörgy. — 26-án. Birki, Dobra, Oradna, Tótvárad. — 27-én. Érmihályfalva, Maroskecze, Szentágota, Zabola, Szépviz, Hidalmás. — 28-án. Krassova, Turc, Lovrin, Ujmoldova. — 29-én. Csákova, Módos, Harasztkerék, Sajóudvarhely, Szászcsanád, Nagydísznód, Csermő, Szemlak.

Hirdetések.

Alsósőfalvi fogyasztási és érték. szövetkezet 1924. évi június hó 29-én délután 3 órakor a szövetkezeti házban rendkívüli közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 25. §-a értelmében meghívotnak. Ha a közgyűlés a megjelenő tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne, úgy a közgyűlés 1924. év július hó 6-án fog megtartatni, mely tekintet nélkül a tagok számára határozatképes lesz. Napirend: 1. Az alapszabályok 32 és 40 §-ainak módosítása. 2. Az igazgatóság kiegészítése. 3. Felügyelő bizottsági tagok választása. 4. Netaláni indítványok. Kelt Alsósőfalva 1924. június 18. Az igazgatóság.

Szárhegy „Hangya” fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1924. évi június 29-én d. u. 3 órakor a Község háza helyiségében rendkívüli közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 25-ik §-a értelmében meghívotnak. Ha a közgyűlés a megjelenő tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne, úgy a közgyűlés 1924. év július hó 6-án fog megtartatni, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Az alapszabályok 12, 21, 24, 31, 36 §-ainak módosítása.

2. Az igazgatóság választása. 3. Felügyelőbizottság választása. 4. Netaláni indítványok. Szárhegy 1924 június 17. Az igazgatóság.

Gyapju „Hangya” fogyasztási és érték. szövetkezet 1924. évi június hó 29-én d. u. 4 órakor a Község háza rendkívüli közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 25. §-a értelmében meghívotnak. Ha a közgyűlés a megjelenő tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne, úgy a közgyűlés 1924. év július hó 6-ikán fog megtartatni, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Az igazgatóság választása. 2. Felügyelőbizottság választása. 3. Netaláni indítványok. Gyapju 1924 jun. 16. Az igazgatóság.

Győrővásárhelyi fogy. és ért. szövetkezet 1924. évi június hó 29-én délután 3 órakor a község háza helyiségében rendkívüli közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 25. §-a értelmében meghívotnak. Ha a közgyűlés a megjelenő tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne, úgy a közgyűlés 1924. év július hó 6-án fog megtartatni, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Határozathozatal a szöv. felszámolására vonatkozólag. 2. A felszámoló bizottság megválasztása. 3. Netaláni indítványok. Győrővásárhely 1924 június 16. Az igazgatóság.

Apróhirdetések.

Apróhirdetések ára: szavanként 2 lel. — Vastag betűkkel szedett szavak kétszeres áron számíthatnak, Legkisebb apróhirdetés díja 20 lel.

Ispánt keresek azonnali belépésre jó bizonyítvánnyal, ki a gazdasági gépek kezelését teljesen ismeri. Szent-Iványi Gábor gazdasága Santionlunca, up. Ozun. 3685

Kettő, minél fiatalabb medve bocsot — kor, ár és hely megjelöléssel — keres megvételre Bédli Tivadar Budlla, jud. Treiscaun. 3689

„Blue Bell” (Kék harang)

védjegyü kiváló minőségü

Manilla zsiniget

raktárról azonnal szállit igen előnyös áron

„Mecano” Rt.

Cluj, Calea Victoriei 45.

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank

Kolozsvár, Mátyás király-tér 7. sz.

Alap ökéje: 20.000.000

Tartalék tőke: 19.000.000

3303

Cséplőgépeket

és

Benzinmotorokat

szállitunk azonnal raktárról.

E. Sz. G. E. Géposztálya

Nagyszeben, S6-utca 22. sz

Folyószámla: Nagyszebeni Földhitelintézet.

3687